

VARAN TLARA İL İŞKİN R İSK B İLDİRİM FORMU

Sermaye piyasalarında yapacağınız işlemler sonucunda kar elde edebileceğiniz gibi zarar riskiniz de bulunmaktadır. Bu nedenle işlem yapmaya karar vermeden önce, bu işlemler kapsamında karşılaşılabileceğiniz riskleri anlamanız, aşağıda belirtilen hususlar ile mali durumunuz ve kısıtlarınızı dikkate alarak karar vermeniz gerekmektedir. Bu amaçla, Sermaye Piyasası Kurulu'nun VII.128.3 Sayılı Varantlar ve Yatırım Kuruluşu Sertifikaları Tebliği'nin (Tebliğ) 9. maddesinde öngörüldüğü üzere "Varantlara İlişkin Risk Bildirim Formu"nda yer alan aşağıdaki hususları anlamanız gerekmektedir.

Müşterinin, banka nezdinde açtıracığı hesap ve bu hesap üzerinden gerçekleştirilecek tüm sermaye piyasası işlemleri, Sermaye Piyasası Kurulunca çıkartılan ilgili her türlü mevzuat ve benzeri tüm idari düzenleme hükümlerine tabidir. Tarafların hukuki ilişkilerinin tam ve açıklıkla belirlenmesine yönelik olarak, işlem kapsamına giren her türlü detay ve açıklamaya aralarındaki çerçeve sözleşme metninde yer verilmiştir.

Aracı Kuruluş Varantı (Varant), elinde bulunduran kişiye, dayanak varlığı ya da göstergeyi önceden belirlenen bir fiyattan belirli bir tarihte veya belirli bir tarihe kadar alma veya satma hakkı veren ve bu hakkın kaydı teslimat ya da nakit uzlaşısı ile kullanıldığı menkul kıymet niteliğindeki sermaye piyasası aracıdır. Varant işlemleri ikincil piyasa işlemleridir.

ALIM (CALL) VARANTI (SATIN ALMA HAKKI):

Varantı alan kişiye piyasada anlaştığı **primi** ödemek suretiyle, belli bir kullanım fiyatından (strike price), belli bir miktarda dayanak varlığı (veya göstergeyi), belli bir vadede veya öncesinde **satın alma** hakkını (yükümlülüğünü değil) verir. Bu hakkı kullanıp kullanmama, bu alıcının tercihine bırakılmıştır. Yâni, eğer koşullar onun için olumlu değilse, kullanmak zorunda değildir. Alım varantlarının dayanak varlık ile aynı yönde hareket etmesi beklenir

SATIM (PUT) VARANTI (SATMA HAKKI):

Varantı alan kişiye borsada anlaştığı **primi** ödemek suretiyle, belli bir kullanım fiyatından (strike price), belli bir miktarda dayanak varlığı (veya göstergeyi), belli bir vadede veya öncesinde **satma** hakkını (yükümlülüğünü değil) verir. Bu hakkı kullanıp kullanmama, bu alıcının tercihine bırakılmıştır. Yâni, eğer koşullar onun için olumlu değilse, kullanmak zorunda değildir. Satım varantlarının dayanak varlık ile ters yönde hareket etmesi beklenir.

Varantın dayanak varlığını, BİST 30 endeksinde yer alan hisse senedi ve/veya BİST 30 endeksi kapsamında yer alan birden fazla hisse senedinden oluşan sepet oluşturur. Dayanak göstergesi ise Borsa İstanbul tarafından oluşturulmuş hisse senedi endeksleridir. Sermaye Piyasası Kurulu (Kurul) tarafından uygun görülmesi halinde, yukarıda belirtilen dayanak varlık ve göstergeler dışında kalan konvertibl döviz, kıymetli maden, emtia, geçerliliği uluslararası alanda genel kabul görmüş endeksler gibi diğer varlık ve göstergeler de varanta dayanak teşkil edebilir.

Dayanak varlığın fiyatının, işleme koyma fiyatına eşit olması durumuna "başabaş varant" denilir.

Alım varantları için dayanak varlık fiyatının , işleme koyma fiyatının üzerinde olması, satım varantları için ise dayanak varlık fiyatının işleme koyma fiyatının altında olması durumuna "karda varant" denilir.

Alım varantları için dayanak varlık fiyatının işleme koyma fiyatının altında olması, satım varantları için ise dayanak varlık fiyatının işleme koyma fiyatının üzerinde olması durumuna "zararda varant" denilir.

İŞLEYİŞ ESASLARI, HAK VE YÜKÜMLÜLÜKLER

1. Varantların alım satımı, Kurulun onayı üzerine Borsa İstanbul mevzuatı çerçevesinde belirlenecek işlem esasları kapsamında Borsa İstanbul'un uygun göreceği pazarda, piyasa yapıcılık esasına dayalı olarak yapılır. Piyasa yapıcılığı kapsamında, piyasa yapıcısı aracı kurum likidite sağlamak üzere, ilgili piyasa düzenlemeleri çerçevesinde sürekli alım-satım kotasyonu vermek zorundadır. Piyasa yapıcılığına ilişkin esaslar, Kurulun uygun görüşü üzerine Borsa İstanbul tarafından belirlenir.

2. Varantların satışının aracı kuruluşlar vasıtasıyla yapılması ve Borsa İstanbul'da işlem görmesi zorunludur. Borsa İstanbul'da işlem gören varantların işlem sırasının kapatılmasına ilişkin esaslar Borsa İstanbul tarafından belirlenir.

3. Varantlarda vade vardır. Vade ile varantın işleme konulabileceği son tarih ifade edilir. Varantların ömürleri sınırlıdır. Varantların vadeleri iki aydan az, beş yıldan fazla olamaz. Varantın işleme konulmasına yani varanttan kaynaklanan hakkın kullanılmasına "Varant Dönüşümü" denir. Avrupa tipi varantlarda dönüşüm vade sonunda, Amerikan tipi varantlarda ise vadeye kadar herhangi bir günde gerçekleşir

4. Dayanak varlığı veya göstergesi BİST 30 endeksinde yer alan hisse senedi veya BİST 30 endeksi kapsamında yer alan birden fazla hisse senedinden oluşan sepetin olduğu varantlarda uzlaşma biçimi kaydi teslimat veya nakit uzlaşma olarak belirlenebilir. Dayanak varlığı bunların dışında varlık ya da gösterge olan varantlarda ise nakit uzlaşma esaslarının uygulanması zorunludur.

5. Varant ihracından doğan uzlaşma yükümlülüğünün yerine getirilmesinden ihraççı sorumludur. Garantör bulunması halinde, ihraççı ile garantör müteselsilen sorumlu olur.

6. Varant ihraçları kaydi olarak yapılır ve ihraççının MKK üyesi olması zorunludur.

Varantların BİST'te işlem görebilmeleri için ihraççıları ya da ihraççıların anlaştıkları aracı kurumlar tarafından yürütülecek bir piyasa yapıcılık faaliyeti ile desteklenmeleri gereklidir. Piyasa yapıcı kurum likit ve düzenli bir piyasa oluşmasına yönelik olarak sürekli alım-satım emri vermekle yükümlüdür. Varantlar tamamen ihraççının şahsi sorumluluğu altındadır.

GİDER VE KESİNTİLER:

Yapacağınız her varant alım satım işlemi için Akbank/Ak Yatırım'a azami onbinde 5 işlem komisyonu, buna ilave olarak işlem komisyonunun yüzde 5'i oranında BSMV ödersiniz.

VERGİLER:

Aracı kuruluş varantlarından elde edilen kazanç, esasen 193 sayılı Gelir Vergisi Kanunu'nun (GVK) geçici 67'nci maddesi kapsamında stopaja tabi olup, stopaj nihai vergi durumundadır. 30.09.2010 tarihli ve 27715 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan 27.09.2010 tarihli ve 2010/926 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı (BKK) ile değişik 22.07.2006 tarihli 2006/10731 sayılı BKK'nın[7] 1'inci maddesinin birinci fıkrasının (a) bendine göre, tam ve dar mükellef gerçek kişi ve kurumlarca Borsa İstanbul'da işlem gören aracı kurum varantlarından dayanakları yurtiçi kıymet olan hisse ve endeks varantlarından elde edilen kazançlarda gelir vergisi tevkifat oranı %0 olarak saptanmıştır. Bunların dışında kalan varantlar %10 stopaja tabidir.

TEMEL RİSKLER:

Vadesi sınırlıdır. Vade içinde beklenti gerçekleşmezse yatırılan tüm para kaybedilir. Risk varanta ödenen bedel ve buna ek olarak ödenen komisyon ve diğer ücretlerle sınırlıdır.

Varantlar vadeleri boyunca günlük olarak zaman değeri kaybederler.

Kaldıraçlar iki yönde de çalışır. Beklenti ters yönde gerçekleşirse varantlar hızla değer kaybedebilir. Kaldıraç etkisi nedeniyle varant alım işlemi yapmanın piyasada lehte çalışabileceği gibi aleythe çalışabileceği ve bu anlamda kaldıraç etkisinin yüksek kazançlar sağlayabileceği gibi zararlara da yol açabileceği ihtimali göz önünde bulundurulmalıdır.

Piyasa Riski:

Piyasa fiyatlarındaki (faiz, kur, emtia, pay fiyatı vb.) olağan veya beklenmeyen hareketlere bağlı olarak ortaya çıkabilecek zarar ihtimalini ifade eder.

Varantın değeri vadesi içinde veya sonunda sıfıra inebilir. Vade içinde sıfıra inse bile piyasa beklenti yönüne dönerse tekrar değerli hale gelebilir.

Varant aldığımız durumlarda, almış olduğunuz varantın fiyatı, o varantın dayanak varlığının fiyatı, işleme koyma fiyatı, vadeye kalan gün sayısı, volatilité, piyasadaki faiz oranı, dayanak varlığın dağıtacağı temettü nedeniyle etkilenebilir. Fiyat pozitif yönde etkilenir ise kar, negatif yönde etkilenir ise zarar edebilirsiniz.

	CALL (Alım Varantı)	PUT (Satım Varantı)
Dayanak Varlık ↑	↑	↓
Kullanım Fiyatı ↑	↓	↑
Oynaklık ↑	↑	↑
Faiz Seviyesi ↑	↑	↓
Vadeye Kalan Süre ↑	↑	↑
Temettü Miktarı ↑	↓	↑

Karşı Taraf Riski:

Karşı taraf riski, karşı tarafın yükümlüğünü kısmen/tamamen yerine getirememesi riskidir.

Yatırımcılar varant ihraççısının karşı taraf riskini alırlar.

Likidite Riski:

Likidite riski, hazır değerlerinin nakde dönüştürülememesi nedeniyle zarara uğrama ihtimalidir.

Varant İşlemlerine Örnekler:

Alım/ Satım işlemlerine örnekler:

Dayanak Varlık : XXXXXXXX hisse senedi

Vade Sonu : XX/YY/ZZZZ

Kullanım Fiyatı : 8.50

Komisyon Oranı : Onbinde 5

BSMV Oranı : Komisyon Tutarının % 5'i

Stopaj Oranı : Dayanak varlığı hisse senedi olan varantlar için %0.

Karlı İşlem :

Alım Varantı (Call)	Alım İşlemi	Satım İşlemi
Spot Fiyat	8,27	8,40
Varant Fiyatı	0,46	0,64
İşlem Miktarı	5.000	5.000
İşlem Tutarı	2.300	3.200
Komisyon	1,15	1,60
BSMV	0,06	0,08
Müşterinin Ödeyeceği Tutar	2.301,21	
Müşterinin Tahsil Edeceği Tutar		3.198,32
Stopaj Tutarı	0	
Kar/Zarar Durumu	897,11 TL Kar	

Satım Varantı (Put)	Alım İşlemi	Satım İşlemi
Spot Fiyat	8,27	8,14
Varant Fiyatı	0,46	0,64
İşlem Miktarı	5.000	5.000
İşlem Tutarı	2.300	3.200
Komisyon	1,15	1,60
BSMV	0,06	0,08
Müşterinin Ödeyeceği Tutar	2.301,21	
Müşterinin Tahsil Edeceği Tutar		3.198,32
Stopaj Tutarı	0	
Kar/Zarar Durumu	897,11 TL Kar	

Zararda İşlem :

Alım Varantı (Call)	Alım İşlemi	Satım İşlemi
Spot Fiyat	8,27	8,10
Varant Fiyatı	0,46	0,36
İşlem Miktarı	5.000	5.000
İşlem Tutarı	2.300	1.800
Komisyon	1,15	0,90
BSMV	0,06	0,05
Müşterinin Ödeyeceği Tutar	2.301,21	
Müşterinin Tahsil Edeceği Tutar		1.799,05
Kar/Zarar Durumu	502,16 TL Zarar	

Satım Varantı (Put)	Alım İşlemi	Satım İşlemi
Spot Fiyat	8,27	8,44
Varant Fiyatı	0,46	0,36
İşlem Miktarı	5.000	5.000
İşlem Tutarı	2.300	1.800
Komisyon	1,15	0,90
BSMV	0,06	0,05
Müşterinin Ödeyeceği Tutar	2.301,21	
Müşterinin Tahsil Edeceği Tutar		1.799,05
Stopaj Tutarı	0	
Kar/Zarar Durumu	502,16 TL Zarar	

Vade Sonu işlemlerine örnekler:

Dayanak Varlık : XXXXXXXX hisse senedi

Vade Sonu : XX/YY/ZZZZ

Uzlaş Şekli: Nakdi Uzlaş

Kullanım Fiyatı : 8.50

Komisyon Oranı : Onbinde 5

BSMV Oranı : Komisyon Tutarının % 5'i

Karda Varant

Alım Varantı (Call)	Alım İşlemi	Vade Sonu
Spot Fiyat	8,27	8,40
Varant Fiyatı	0,46	0,64
İşlem/Dönüşüm Miktarı	5.000	5.000
İşlem/Dönüşüm Tutarı	2.300	3.200
Komisyon	1,15	0
BSMV	0,06	0
Müşterinin Ödeyeceği Tutar	2.301,21	
Müşterinin Tahsil Edeceği Tutar		3.200
Kar/Zarar Durumu	898,79 TL Kar	

Satım Varantı (Put)	Alım İşlemi	Vade Sonu
Spot Fiyat	8,27	8,14
Varant Fiyatı	0,46	0,64
İşlem/Dönüşüm Miktarı	5.000	5.000
İşlem/Dönüşüm Tutarı	2.300	3.200
Komisyon	1,15	0
BSMV	0,06	0
Müşterinin Ödeyeceği Tutar	2.301,21	
Müşterinin Tahsil Edeceği Tutar		3.200
Kar/Zarar Durumu	898,79 TL Kar	

Zararda Varant

Alım Varantı (Call)	Alım İşlemi	Vade Sonu
Spot Fiyat	8,27	8,00
Varant Fiyatı	0,46	0
İşlem/Dönüşüm Miktarı	5.000	5.000
İşlem/Dönüşüm Tutarı	2.300	0
Komisyon	1,15	0
BSMV	0,06	0
Müşterinin Ödeyeceği Tutar	2.301,21	0
Müşterinin Tahsil Edeceği Tutar		0
Kar/Zarar Durumu	-2.301,20 TL Zarar	

Satım Varantı (Put)	Alım İşlemi	Vade Sonu
Spot Fiyat	8,27	8,14
Varant Fiyatı	0,46	0
İşlem/Dönüşüm Miktarı	5.000	5.000
İşlem/Dönüşüm Tutarı	2.300	0
Komisyon	1,15	0
BSMV	0,05	0
Müşterinin Ödeyeceği Tutar	2.301,20	0
Müşterinin Tahsil Edeceği Tutar		0
Stopaj Tutarı	0	
Kar/Zarar Durumu	-2.301,20 TL Zarar	

UYARI:

İşlem yapmaya başlamadan önce çalışmayı düşündüğünüz kuruluşun “alım satım aracılığı yetki belgesi”ne sahip olup olmadığını kontrol ediniz. Bu yetki belgesine sahip banka ve sermaye piyasası aracı kurumlarını www.spk.gov.tr veya www.tspakb.org.tr web sitelerinden öğrenebilirsiniz.

Formun bir örneği müşteri tarafından elden teslim alınmıştır.

Müşterilerimizce, kendilerine teslim edilen form nüshası ile ilgili olarak **“Formu okudum, anladım, bir nüshasını elden aldım”** ibaresinin aşağıya elle yazılarak altına imzalanmasını rica ederiz.

.....
 .....

Müşterinin Müşteri Bilgi Bankası (MBB) no.su:

Müşterinin Adı Soyadı:

Tarih:

İmza:

Akbank T.A.Ş.

Sabancı Center 4.Levent, 34330 İstanbul

Ticaret Sicil Memurluğu : İstanbul

Sicil Numarası : 90418

www.akbank.com

Ak Yatırım Menkul Değerler A.Ş.

**Sabancı Center 4. Levent 34330
İstanbul**

Ticaret Sicil Memurluğu: İstanbul

Ticaret Sicil No: 358178

www.akyatirim.com.tr